

بررسی ریسک سیستماتیک صنعت در بازار سهام براساس رویکرد بتای پرشی

دکتر محمد اسماعیل فدایی نژاد^۱

دانشیار مدیریت مالی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، ایران

دکتر غلامحسین اسدی^۲

دانشیار مدیریت مالی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، ایران

علی عسکری نژاد امیری^۳

دانشجوی دکتری مدیریت مالی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۸؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۸ شهریور)

بتای صنعت اهمیت و کاربرد زیادی در مالی شرکتی از جمله محاسبه هزینه سرمایه حقوق مالکانه، قیمتگذاری داراییها، قیمتگذاری خدمات، مدیریت پورتفوی و فرایندهای مدیریت ریسک دارد. در اینجا مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک بازار را به عنوان مدل بهینه برای کاربردهای فوق در نظر گرفته و به بررسی بتای پیوسته صنعت و بتای پرشی صنعت پرداخته ایم. در نتیجه، علاوه بر شناخت آماری و توصیفی بتای پرشی و پیوسته صنایع، برتری قوی بتای پرشی نسبت به بتای پیوسته، در کلیه صنایع مورد بررسی، نشان داده شد. در ادامه تأثیر ویژگیهای شرکتی بر بتاهای صنعت به وسیله رگرسیونهای داده‌های ترکیبی و تأثیر آنها بر برتری بتای پرشی به وسیله رگرسیون پروبیت مطالعه شد. سپس تأثیر ویژگیهای شرکتی بر تهاجمی بودن بتاهای نهایتاً تأثیر آنها بر انحراف از بتای صنعت تحقیق گردید. در نتیجه تأثیر اندازه شرکت بر تهاجمی بودن هردو نوع بتا و نیز تأثیر ویژگیها بر انحراف از بتای پیوسته صنعت مشاهده شده و برخی نتایج خاص صنعت‌ها نیز حاصل گردید که با اختصارهای هر صنعت قابل تفسیر هستند.

واژه‌های کلیدی: بتای صنعت، بتای پرشی، ریسک سیستماتیک، مدل قیمتگذاری ریسک.

¹ m-fadaei@sbu.ac.ir

² h-assadi@sbu.ac.ir

³ ali.ask.amiri@gmail.com

© (نویسنده مسئول)

مقدمه

غالباً توصیه می‌شود که برای یافتن نرخ بازدهی مورد انتظار در هر صنعت (یا حوزه کسبوکار) به سراغ هزینه سرمایه^۱ آن صنعت برویم [۶] و برای یافتن هزینه سرمایه حقوق مالکانه^۲ صنعت نیز از مدل‌های عاملی (یا مدل‌های قیمتگذاری ریسک) استفاده نماییم. اما در این مسیر مسائلی وجود دارد.

مهتمرین مسئله این است که باید از کدام مدل قیمتگذاری ریسک استفاده نماییم. عموماً مدل یک عاملی CAPM به عنوان اولین گزینه مطرح می‌شود. این گزینه با وجود داشتن پایه‌های تئوریک قوی، مکرراً از نظر کاربردی و تجربی محل اشکال قرار گرفته است. گزینه دیگر، مدل سه عاملی فاما و فرنچ^۳ (۱۹۹۵) [۳] است که با وجود موقعیت بهتر تجربی و کاربردی، با انتقاداتی مانند نداشتن پایه‌های تئوریک مواجه است. استفاده از سایر مدل‌های [چند] عاملی نیز برای محاسبه هزینه سرمایه حقوق مالکانه صنعت [توسط طرفداران آن مدل‌ها] توصیه شده است.

در این مقاله «مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک بازار» را برای محاسبه «هزینه سرمایه حقوق مالکانه صنعت» پیشنهاد نموده و به بررسی مفصل بتاهای صنعت و عوامل تأثیرگذار بر آن‌ها بر اساس این مدل پرداخته‌ایم. این مدل را می‌توان یکی از نسخه‌های توسعه یافته مدل CAPM دانست. در این مدل که اولین بار توسط [۴۸] ارائه شده است، عامل بازار به صورت دو جزء پرشی و پیوسته در نظر گرفته می‌شود. ریشه تفکیک عامل بازار در این مدل به ماهیت فرایند تغییرات قیمت بازمی‌گردد که در آن فرض شده است که فرایند حرکت قیمت پیرو الگوی حرکت برآونی است. قبل تر نیز الگوی حرکت برآونی در تئوری‌های مختلف علوم مالی مانند مدل قیمتگذاری اختیارمعامله [۱۹] و مدل انتشار پرش مرتون [۴۲] به عنوان مفروض اصلی مدلسازی مورد استفاده بوده است. با فرض حرکت برآونی، فرایند حرکت قیمت به عنوان ترکیبی از دو جزء حرکت پیوسته و حرکت پرشی در نظر گرفته می‌شود که با مطالعات [۱۵]، [۲۶] و [۱۲] نیز سازگاری دارد.

مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک بازار بعد از آنکه توسط [۴۸] با در نظر گرفتن مفروضات و قضایا به صورت ریاضی اثبات شد، توسط تحقیقات دیگری نیز مورد بررسی تجربی و شبیه سازی قرار گرفت که از آن جمله می‌توان به [۴۵]، [۱۳] و [۲۱] اشاره نمود. علاوه بر تحقیقات فوق که این مدل را در بازارهای مالی بزرگ دنیا بررسی تجربی نموده‌اند، این مدل در بازارهای مالی نوظهور: چین [۴۹ و ۴۱]، اروپای شرقی [۳۱] و هند [۴۷] نیز مورد مطالعه تجربی قرار گرفته است. کارایی این مدل توسط [۱۴] در بازار سرمایه ایران نیز مورد بررسی قرار گرفته است و سطح بالایی از کارایی و توضیح دهنگی را نشان داده است.

¹ Cost of Capital

² Cost of Equity

³ Fama & French

پیشینه پژوهش و چهارچوب نظری

تحقیقات متعددی به موضوع بتای صنعت پرداخته اند. عمدۀ این تحقیقات بر یک صنعت مشخص متمرکز شده اند و وضعیت بتای صنعت و عوامل تأثیرگذار بر آن را مورد تحقیق قرار داده‌اند. که از آن جمله می‌توان به تحقیقات [۲۵]، [۲۶]، [۴۰]، [۲۳]، [۳۷]، [۳۸] و [۳۶] اشاره نمود. در کنار تحقیقات فوق که عمدتاً بر یک صنعت مشخص متمرکز شده‌اند، برخی از تحقیقات مانند [۳۴]، [۲۲]، [۲۹] و [۳۵] با در نظر گرفتن کلیات صنایع، به وضعیت بتای صنعت پرداخته اند. در میان تحقیقات انجام شده بر بازار سرمایه ایران، تحقیقات متعددی مانند [۱]، [۲]، [۷] و [۸] به بررسی عوامل و ویژگیهای شرکتی که بر روی بتای سهم تأثیر دارند، پرداخته اند.

در سال‌های اخیر با توجه به فراهم شدن داده‌های پرفراوانی^۱ قیمت‌ها، گزینه‌های دیگری برای نحو محاسبه بتاها فراهم شده است که از آن جمله می‌توان به تحقیقات [۱۶]، [۲۰] و [۱۸]^۲ اشاره نمود که در آن‌ها از روشی تحت عنوان «اندازه گیری تغییرات محقق شده» استفاده می‌شود. در این روش صرفاً از داده‌های درون هر دوره برای محاسبه بتای آن دوره استفاده می‌شود. این داده‌ها معمولاً از بازه‌های بسیار کوتاه درون روزهای کاری^۳ (مثلًاً بازه‌های چند دقیقه‌ای) استخراج می‌شوند. مطالعات فوق نشان داده‌اند که کیفیت بتای محاسبه شده بر اساس داده‌های پرفراوانی برتری‌هایی را نسبت به بتاهایی که از روش‌های کلاسیک محاسبه می‌شوند دارد.

در کنار روش‌های مبتنی بر داده‌های پرفراوانی برای محاسبه بتا، موضوع گستینگی‌ها یا پرش‌ها در قیمت‌ها نیز در سال‌های اخیر در ادبیات مالی مطرح شده است که از آن جمله می‌توان به [۱۸]، [۳۳]، [۴۲]، [۳۹] و [۱۱]^۴ اشاره نمود. در نتیجه این تحقیقات مشاهده شد که پاداش بازار به حرکت شدید قیمت متفاوت از پاداش بازار به حرکات ملایم قیمت است. به عبارت دیگر دو نوع صرف ریسک بازار برای دو نوع حرکت قیمت‌ها وجود دارد. این در حالی است که مدل‌های عاملی متدالوں عمدتاً این احتمال را در نظر نمی‌گیرند. مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک بازار از مدل‌سازی ایده‌های فوق توسط [۴۸] حاصل شده است که به شکل معادله ذیل می‌باشد:

$$r_i = \alpha_i + \beta_i^c r_m^c + \beta_i^d r_m^d + \epsilon_i, \quad i = 1, \dots, N$$

که در آن r_m^c و r_m^d دو بخش از بازدهی عامل ریسک هستند که به ترتیب مربوط به حرکت پیوسته و حرکت پرشی قیمت می‌شوند مطابق تعریف $r_m^c = r_m^e + r_m^d$ است. بنابراین کل ریسک سیستماتیک را می‌توان به دو جزء منسوب به این دو عامل تجزیه نمود. حال اگر حالت $\beta_i^c = \beta_i^d$ را در نظر بگیریم، مدل پرشی-پیوسته به مدل تک عاملی بازار تقلیل پیدا می‌کند. به عبارت دیگر این نوع مدل‌سازی یک محدودیت (که همان فرض مساوی بودن واکنش بازار به حرکات پیوسته و گستته است)

¹ high-frequency data

² realized variation measures

³ Intra-day

را حذف می‌نماید و اجازه می‌دهد که بتاهای مجزای پیوسته و پرشی در صورت وجود، فرصت ظهور پیدا نمایند.

از آنجایی که مدل پرشی-پیوسته قیمت‌گذاری ریسک بازار، قدمت زیادی ندارد، تاکنون تحقیقات اندکی در مورد بتای پرشی و بتای پیوسته صنعت انجام شده است. تحقیق [۱۳] در حاشیه بررسی کارایی مدل و صرف ریسک آن و بررسی ضمنی تأثیر برخی ویژگیهای شرکت بر بتای پرشی و بتای پیوسته، وضعیت بتای پرشی و بتای پیوسته را برای ۹ طبقه اصلی صنایع در دوران قبل، بعد و حین بحران مالی ۲۰۰۸ بررسی و مقایسه نموده است. تحقیق [۲۷] به بررسی و مقایسه بتای پرشی و بتای پیوسته در صنایع مختلف پرداخته است. مشاهدات [۴۷] نشان می‌دهد که در صنعت بانکداری، سرمایه بانک موجب کاهش هر دو نوع بتا و اهرم موجب افزایش هر دو نوع می‌باشد. در مجموع می‌توان گفت که در موضوع بتای پرشی و بتای پیوسته صنعت تحقیقات چندانی صورت نگرفته و تحقیق حاضر جزو اولین تحقیقات منسجم این حوزه محسوب می‌شود.

روش شناسی پژوهش

در این تحقیق همانند تحقیقات [۳۲]، [۲۴] و [۴۶] بتای سهام را به صورت متغیر در طول زمان در نظر می‌گیریم. یعنی فرض محدود کننده ثبات بتا را از فرایند تحقیق و محاسبات بتا حذف نموده ایم. ما در این مسیر همانند تحقیقاتی چون [۴۴]، [۴۸] و [۴۵] از داده‌های پر弗راوانی استفاده می‌نماییم. در حقیقت در نظر گرفتن بتای متغیر در طول زمان و استفاده از داده‌های پر弗راوانی که دو رویکرد اخیراً پرطرفدار در تحقیقات تجربی هستند در تحقیق حاضر به کار گرفته شده‌اند. بازه بازدهی (Δ) در نظر گرفته شده برای تحقیق ۳۰ دقیقه می‌باشد و بازدهی سهم i در هر بازه زمانی را به صورت زیر داریم:

$$r_{i,j} = p_{i,j\Delta} - p_{i,(j-1)\Delta} \quad i = 0, 1, \dots, [T/\Delta]$$

با استفاده از علامت‌گذاری برداری، بازدهی قابل مشاهده به صورت یک بردار $(N+1) \times 1$ به صورت زیر نشان داده می‌شود:

$$r_j = (r_{0,j}, r_{1,j}, \dots, r_{N,j})'$$

مطابق آنچه در مقاله [۴۸] نشان داده شده است، برآورد کننده‌های مناسب برای β_i^d و β_i^c به صورت زیر ساخته شده است و آستانه پرشی^۱ به صورت زیر تعیین می‌شود:

$$\theta = (a_0 \Delta^\omega, a_1 \Delta^\omega, \dots, a_N \Delta^\omega)'$$

که در آن $a_i \geq 0$ و $N \in \{0, \frac{1}{2}\}$ می‌باشد و با تغییر و کنترل a_i می‌توانیم برای داراییهای مختلف آستانه پرشی‌های مختلفی داشته باشیم. برای درک بهتر، برای مثال، اگر $a_i = 3$ باشد، بدین معناست که حرکات قیمتی که اندازه آنها بزرگتر از سه برابر انحراف معیار باشند، به عنوان پرش شناخته می‌شوند. حرکت پیوسته قیمتی، حرکتی است که در آن $|r_j| \leq \theta$ رعایت

^۱ Truncation threshold

۴۱.

بررسی ریسک سیستماتیک صنعت در بازار سهام براساس رویکرد بتای پرشی

شده باشد. برآورد کننده بتای پیوسته در شرایط زمانی گسسته ($\hat{\beta}_i^d$) با استفاده از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\hat{\beta}_i^d = \frac{\sum_{j=1}^{[T/\Delta]} r_{i,j} r_{m,j} \mathbb{1}(|r_j| \leq \theta)}{\sum_{j=1}^{[T/\Delta]} r_{m,j}^2 \mathbb{1}(|r_j| \leq \theta)}, \quad \text{for } i = 1, \dots, N$$

که در آن تابع $\mathbb{1}$ به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\mathbb{1}(|r_j| \leq \theta) = \begin{cases} 1 & \text{if } |r_j| \leq \theta \\ 0 & \text{if otherwise} \end{cases}$$

برآورد کننده بتای پرشی در شرایط زمانی گسسته ($\hat{\beta}_i^d$)

$$\hat{\beta}_i^d = \text{sign} \left\{ \sum_{j=1}^{[T/\Delta]} \text{sign}\{r_{i,j} r_{m,j}\} |r_{i,j} r_{m,j}|^\tau \right\} \times \left\{ \frac{\sum_{j=1}^{[T/\Delta]} \text{sign}\{r_{i,j} r_{m,j}\} |r_{i,j} r_{m,j}|^\tau}{\sum_{j=1}^{[T/\Delta]} r_{m,j}^{2\tau}} \right\}^{\frac{1}{\tau}}$$

توان L در معادله فوق با محدودیت $2 \leq L \leq T$ مواجه است که موجب می‌شود حرکات پیوسته قیمتی تقریباً بی اهمیت باشد. این موضوع در [۴۸] مفصلًاً توضیح داده شده است. لازم به ذکر است که در مقاله [۴۸] به روش ریاضی اثبات شده است که تخمین‌زننده‌های فوق، برآورد کننده‌های قابل قبولی هستند. همچنین در [۱۳] با استفاده از شبیه سازی مونت کارلو نشان داده شد که این فرمول‌ها برآورد کننده‌های خوبی برای β_i^d و β_i^u هستند.

برای شناسایی پرسش‌ها از آماره J ارائه شده در [۱۷] استفاده می‌شود که به صورت ذیل می‌باشد.

$$J = \frac{1}{\sqrt{\Delta}} \cdot \frac{1}{\sqrt{\psi \cdot \max(1/T, DV_m/BV_m^2)}} \left(\frac{\mu_1^{-2} \cdot BV_m - RV_m}{RV_m} \right)^{\frac{L}{\tau}} \xrightarrow{N(0,1)} \quad (6)$$

برای مشاهده روش محاسبه مقادیر BV_m ، RV_m و DV_m و نیز مقادیر پارامترهای ψ ، μ_1 ، ω_i و α_i می‌توانید به مقاله [۱۴] یا [۴۸] مراجعه کنید.

جدول ۱: خلاصه وضعیت ۱۸ صنعت مورد مطالعه

فصل- سهم	شرکت	صنعت	فصل- سهم	شرکت	صنعت
۲۴۱	۱۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات	۴۲۰	۲۰	بانکداری
۳۶۹	۱۴	قندوشهکر	۱۷۰	۱۰	بیمه
۱۹۸	۷	لاستیک و پلاستیک	۱۶۰	۸	حمل و نقل

فصل- سهم	شرکت	صنعت	فصل- سهم	شرکت	صنعت
۶۴۱	۲۲	ماشین آلات و تجهیزات	۷۸۱	۲۷	خودرو
۵۷۶	۲۱	محصولات کانی	۶۶۶	۲۶	دارویی
۲۵۵	۱۰	معدن	۴۴۳	۱۹	ساختمان
۴۴۶	۱۷	مواد غذایی	۵۷۶	۲۳	سرمایه گذاری
۲۲۷	۱۳	نفت	۶۱۰	۲۳	سیمان
۲۶۱	۱۲	سایر	۷۲۸	۳۲	شیمیایی
۸۴۵۳	۳۴۳	مجموع	۶۸۵	۲۸	فلزات

در بخش اول تحقیق سه فرضیه ذیل را در مورد هر یک از ۱۸ صنعت مورد مطالعه بررسی می‌نماییم:

فرضیه ۱: بتای پرشی در این صنعت بیشتر از بتای پیوسته است.

فرضیه ۲: بتای پیوسته در صنعت مورد بررسی تفاوت معناداری با بتای متوسط صنایع ندارد.

فرضیه ۳: بتای گسسته در صنعت مورد بررسی تفاوت معناداری با بتای متوسط صنایع ندارد.

در بخش دوم تحقیق می‌خواهیم ببینیم که چه ویژگیهایی در درون هر صنعت موجب تأثیرگذاری بر بتای پیوسته و بتای گسسته آن صنعت می‌شود.

در اینجا پنج ویژگی عمومی در نظر گرفته‌ایم و تلاش نمودیم که تأثیر ویژگی‌ها را بر بتای پرشی و بتای پیوسته هر صنعت بررسی نماییم. این پنج متغیر یا ویژگی مشترک و عمومی شرکت‌ها، عبارتند از: اندازه شرکت (که به لگاریتم ارزش بازاری^۱ شرکت سنجیده می‌شود)، بازدهی داراییها (RoA)، بازدهی حقوق مالکانه (RoE)، نسبت جاری (CR) و نسبت بدھی به حقوق مالکانه (DR). در این بخش از روش اقتصادسنجی مبتنی بر داده‌های ترکیبی^۲ استفاده می‌کنیم.

بخش سوم تحقیق را می‌توان به عنوان مکمل فرضیه ۱ بخش اول تحقیق تلقی نمود. در این بخش می‌خواهیم ببینیم که ویژگی‌های پنج گانه فوق الذکر چه تأثیری بر برتری بتای پرشی بر بتای پیوسته در هر یک از صنعت‌ها دارند. برای اجرای این بخش تحقیق از روش رگرسیون با متغیر وابسته محدود پروبیت^۳ استفاده نموده‌ایم. یعنی متغیر وابسته، برتری بتای پرشی بر بتای پیوسته صنعت است که متغیری دوچالتی محسوب می‌شود.

در بخش چهارم تحقیق می‌خواهیم ببینیم که در هر صنعت، ویژگی‌های پنج گانه شرکت‌ها، احیاناً چگونه بر تهاجمی یا تدافعی بودن سهم تأثیر می‌گذارند. در اینجا هم از رگرسیون پروبیت استفاده نموده‌ایم به طوری که متغیر وابسته آن تهاجمی بودن سهم می‌باشد. به عبارت دیگر می‌توان گفت که این بخش

¹ Market Cap

² Panel data

³ Probit

تحقیق مکمل فرضیه ۲ و ۳ بخش اول تحقیق است. همانطور که در بخش اول تحقیق خواهیم دید، غیر از مسئله وضعیت بتای هر صنعت، پراکندگی یا همگرایی بتا در صنعت‌های مختلف متفاوت است، لذا لازم می‌شود که تأثیر ویژگی‌های شرکت را بر فاصله بتای شرکت از بتای صنعت خود (انحراف از بتای صنعت) نیز بررسی نماییم. این کار نیز در بخش پنجم تحقیق و به وسیله رگرسیون پروبیت انجام شده است.

یافته‌های پژوهش

ماهیت مستقل بتای صنعت

همانطور که در مقدمه مقاله اشاره شده است، شناخت بهتر نسبت به بتای صنعت در محاسبه هزینه سرمایه، قیمتگذاری داراییها، قیمتگذاری خدمات، مدیریت ریسک، مدیریت پورتفوی و... کاربرد و اهمیت دارد. با توجه به کارامدی و برتری مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک بازار (که در تحقیق [۱۴] در بازار سرمایه ایران نیز نشان داده شده است) شناخت بهتر نسبت به بتای پرشی صنعت و بتای پیوسته صنعت، مطلوب نظر ما در تحقیق جاری است که در بخش اول تحقیق به صورت سه فرضیه مطرح شده و نتایج مربوطه در جدول ۲ منعکس شده است.

جدول ۲: بازه احتمالی بتای صنعت و نتایج فرضیات سه گانه

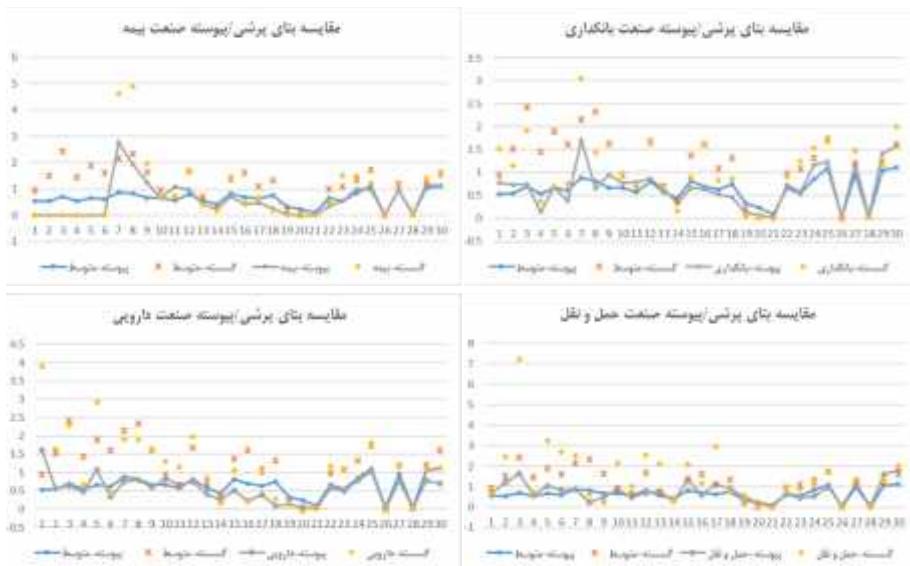
t_{Hyp3}	t_{Hyp2}	t_{Hyp1}	$\hat{\beta}^d$ (٪۹۵)	$\hat{\beta}^e$ (٪۹۵)	صنعت
1.64*	-1.29	-4.72***	1.03±0.26	0.69±0.16	بانکداری
-0.37	-0.79	-2.71***	1.11±0.54	0.72±0.27	بیمه
-1.62*	-2.09**	-3.54***	1.51±0.53	0.75±0.17	حمل و نقل
2.57***	0.40	-4.50***	0.91±0.26	0.60±0.18	خودرو
0.25	1.63*	-5.33***	1.13±0.34	0.54±0.13	دارویی
1.90**	0.59	-3.32***	0.90±0.30	0.59±0.17	ساختمان
2.66***	-0.50	-4.13***	0.92±0.23	0.64±0.13	سرمایه گذاری
-1.12	0.60	-4.32***	1.40±0.52	0.58±0.15	سیمان
2.23**	2.24**	-4.32***	0.90±0.24	0.55±0.10	شیمیایی
-1.42*	-3.00***	-3.81***	1.39±0.43	0.77±0.13	فلزات
-0.88	-3.07***	-4.15***	1.31±0.38	0.79±0.16	فناوری اطلاعات و ارتباطات
-1.41*	-0.35	-3.08***	1.70±0.86	0.67±0.23	قندوشهکر
0.08	2.14**	-2.06**	1.14±0.75	0.50±0.15	لاستیک و پلاستیک
3.10***	5.15***	-4.18***	0.89±0.26	0.49±0.11	ماشین آلات و تجهیزات

t_{Hyp3}	t_{Hyp2}	t_{Hyp1}	بازه $\bar{\beta}^d$ (٪۹۵)	بازه $\bar{\beta}^c$ (٪۹۵)	صنعت
1.12	4.04***	-3.15***	1.01±0.40	0.49±0.11	محصولات کانی
-3.40***	-4.59***	-3.90***	2.21±0.77	1.06±0.21	معدن
-0.35	1.70**	-3.32***	1.24±0.52	0.54±0.13	موادغذایی
-1.21	-2.99***	-3.84***	1.40±0.41	0.84±0.16	نفت

در ستون دوم و سوم جدول ۲، میانگین بتابی پرشی و بتابی پیوسته هر صنعت و نیز بازه ای که به احتمال ٪۹۵ بتابی صنعت در آن قرار می‌گیرد، آمده است. در ستون سوم جدول ۲، نتیجه بررسی فرضیه ۱ گزارش شده است. لازم به ذکر است که در این جدول و سایر جداول این مقاله علامت ** و *** و *** به ترتیب معادل سطح معناداری ۰.۱۰، ۰.۰۵ و ۰.۰۱ می‌باشد. مشاهده ستون سوم نشان می‌دهد که در کلیه صنعت‌ها مقدار آماره مقایسه t با سطح اهمیت بسیار خوبی معنادار است. بدین ترتیب نتیجه می‌گیریم که در کلیه صنعت‌ها معمولاً مقدار بتابی پرشی از بتابی پیوسته بیشتر است. تفسیر این نتیجه حاکی از آن است که در همه صنعت‌ها غالباً ضریب حساسیت دارایی‌ها و عکس العمل آنها نسبت به اخبار غیرمنتظره و حرکات جهشی بیشتر از حساسیت آنها نسبت به حرکات پیوسته و تغییرات غیرجهشی عامل ریسک بازار می‌باشد. لازم به ذکر است که بخش مهمی از موضوع مدلسازی پرشی-پیوسته ریسک بازار، شناسایی پرش‌ها در عامل ریسک بازار و در بازدهی داراییها است که توسط برآورده‌گرها و آماره‌های مخصوص محاسبه می‌شود و در این مقاله به جهت ایجاز و تمرکز بر منظور اصلی، تشریح نشده‌اند.

نتیجه محکم حاصل از فرضیه اول که در اکثر صنعت‌ها با سطح اهمیت ۱٪ تأیید شده است، نشان می‌دهد که صرف ریسک عامل پرشی ریسک بازار ($\frac{C}{M}$) بیشتر از صرف ریسک عامل پیوسته آن ($\frac{C}{P}$) است و هشدار مجددی بر لزوم تفکیک عامل بازار به دو جزء پرشی و پیوسته می‌باشد. اگر مقدار بتابی پرشی و بتابی پیوسته با یکدیگر برابر باشند، مدل پرشی-پیوسته ریسک بازار به مدل عادی CAPM تنزل می‌یابد. اگر در اینجا هم نتایج تجربی فاصله کمی را بین بتابی پرشی و بتابی پیوسته نشان می‌داد، عملاً موجب کاهش اهمیت این مدل و کاهش ترجیح آن نسبت به مدل CAPM می‌شد. ولی تفاوت و برتری قویاً معنادار بتابی پرشی نسبت به بتابی پیوسته، اغماس نسبت به این مدل یا صرف نظر کردن بتابی پرشی را سخت می‌نماید.

شکل ۱: نمودارهای مقایسه ای بتای پرشی / پیوسته صنعت ها با متوسط صنایع

ستون پنجم و ششم جدول ۲ نتیجه فرضیه ۲ و ۳ بخش اول را گزارش نموده است. بدین ترتیب مشاهده می کنیم که بتای پیوسته در صنعت های حمل و نقل، فلزات، ICT، معدن و نفت به شکل معناداری از متوسط صنایع بیشتر بوده و در صنعت های دارویی، شیمیایی، لاستیک و پلاستیک، ماشین آلات و تجهیزات، محصولات کانی و مواد غذایی به شکل بالاهمیتی از متوسط صنایع کمتر است. مطابق معناداری آماری گزارش شده در ستون آخر، بتای پرشی در صنعت های قندو شکر، معدن، فلزات و حمل و نقل بیشتر و در صنعت های بانکداری، خودرو، ساختمان، سرمایه گذاری، شیمیایی و ماشین آلات و تجهیزات کمتر از متوسط صنایع می باشد. در شکل ۲ وضعیت مقایسه ای بتای پرشی و پیوسته چند صنعت با متوسط صنایع قابل مشاهده است.

تأثیر ویژگیها بر بتاهای صنعت

برای بررسی تأثیر ویژگیها بر بتاهای به سراغ رگرسیون داده های ترکیبی رفتیم اطلاعات ما دارای دو بعد زمانی^۱ (فصل ها) و مقطعی^۲ (سهم ها) هستند. برای هر یک از ابعاد سه حالت تجمعی، اثرات ثابت یا اثرات تصادفی می تواند در نظر گرفته شود. برای تشخیص حالت مناسب آزمون کارایی مدل اثرات ثابت و آزمون هاسمن به تفکیک ۱۸ صنعت انجام شد و روش مناسب رگرسیون داده های ترکیبی برای اساس آزمون ها انتخاب شد.

¹ Time/Longitudinal

² Cross-section

جدول ۳: نتایج رگرسیونهای تأثیر ویژگیهای شرکت بر بتای پرشی و پیوسته به تفکیک صنعت

DR	CR	RoE	RoA	Size	Intercept	F	r ²	صنعت - توضیح شونده
0.0008 (0.006)	-0.02 (0.04)	-0.0002 (0.001)	-0.001 (0.01)	-0.05 (0.07)	1.89 (1.76)	9.24	0.57	بانکداری
0.004 (0.01)	-0.03 (0.08)	0.0003 (0.002)	0.004 (0.02)	-0.06 (0.15)	2.45 (3.44)	4.96	0.41	
-0.01*** (0.007)	0.006 (0.35)	0.005** (0.002)	-0.05** (0.02)	-0.06 (0.08)	2.15 (1.84)	9.24	0.72	
-0.01 (0.01)	0.53 (0.77)	0.006 (0.005)	-0.002 (0.05)	0.22 (0.19)	-4.32 (4.01)	5.56	0.60	
0.02 (0.04)	-0.13 (0.29)	-0.009 (0.009)	0.03 (0.02)	0.26** (0.12)	-4.86** (2.52)	3.44	0.54	بیمه
0.24* (0.16)	-0.69 (1.18)	-0.06** (0.03)	0.20** (0.09)	0.60 (0.48)	-11.33 (10.0)	1.63	0.36	
0.001 (0.001)	-0.08** (0.041)	0.0007 (0.0001)	0.003 (0.003)	0.11*** (0.04)	-1.63** (0.85)	15.7	0.56	حمل و نقل
0.003 (0.004)	-0.18* (0.11)	0.0001 (0.0003)	-0.005 (0.01)	*0.20 (0.11)	-2.89 (2.38)	4.15	0.25	
0.03* (0.02)	0.002 (0.01)	-0.001 (0.004)	-0.003 (0.009)	-0.005 (0.10)	0.64 (2.1)	3.1	0.23	خودرو
0.07 (0.06)	0.02 (0.06)	-0.01 (0.01)	-0.01 (0.03)	0.31 (0.35)	-5.2 (7.31)	1.77	0.14	
-0.01 (0.025)	-0.03* (0.022)	-0.001 (0.003)	0.01* (0.008)	-0.04 (0.06)	1.64 (1.23)	10.2	0.57	
-0.03 (0.07)	-0.13** (0.06)	-0.01 (0.01)	0.06*** (0.02)	-0.005 (0.18)	1.11 (3.69)	2.96	0.28	دارویی
-0.24*** (0.06)	-0.0007 (0.0008)	0.006 (0.006)	-0.01* (0.008)	-0.11* (0.06)	3.24** (1.49)	8.24	0.47	
-0.30*** (0.11)	-0.001 (0.001)	0.008 (0.01)	-0.01 (0.01)	-0.13 (0.12)	4.06* (2.71)	5.92	0.38	
-0.008 (0.04)	0.34*** (0.11)	0.001 (0.003)	-0.01* (0.01)	0.08 (0.10)	-1.31 (2.14)	3.26	0.24	
0.02 (0.14)	0.76** (0.39)	0.002 (0.01)	-0.04 (0.03)	0.15 (0.35)	-2.09 (7.41)	2.82	0.22	سیمان
0.01 (0.02)	0.05* (0.03)	0.0009 (0.001)	-0.001 (0.003)	0.15*** (0.04)	-2.73*** (0.93)	6.03	0.37	
0.07 (0.064)	0.05 (0.093)	0.001 (0.003)	-0.001 (0.01)	0.20* (0.13)	-3.76 (2.88)	2.67	0.20	
0.0005** (0.0002)	- 0.14*** (0.06)	0.0002 (0.0001)	0.01*** (0.005)	0.05 (0.06)	-0.24 (1.41)	6.73	0.39	شیمیایی
0.0008 (0.001)	- 0.66*** (0.24)	0.0008 (0.0007)	0.02* (0.01)	0.03 (0.26)	1.33 (5.52)	2.99	0.22	
0.04 (0.03)	0.003 (0.08)	0.001 (0.004)	0.004 (0.01)	-0.03 (0.10)	1.39 (2.39)	4.04	0.47	فناوری اطلاعات و ارتباطات
0.31*** (0.10)	-0.10 (0.25)	0.005 (0.01)	0.01 (0.03)	0.30 (0.33)	-6.03 (7.41)	2.25	0.33	
-0.02** (0.01)	0.37** (0.16)	-0.004*** (0.001)	-0.0002 (0.007)	0.21** (0.09)	-3.79** (1.81)	6.89	0.50	قند و

DR	CR	RoE	RoA	Size	Intercept	F	r^2	صنعت - توضیح شونده	
								β^*	شکر
-0.14** (0.05)	1.52* (0.93)	-0.02*** (0.007)	0.01 (0.04)	0.73* (0.51)	-13.6 (9.96)	3.43	0.33	β^*	لاستیک و پلاستیک
0.0009 (0.01)	-0.11 (0.24)	0.0006 (0.001)	0.01 (0.01)	-0.24* (0.15)	5.29* (3.08)	1.69	0.30	β^*	پلاستیک
-0.01 (0.09)	-1.03 (1.39)	-0.001 (0.01)	0.09 (0.06)	-1.43 (0.91)	29.95* (17.78)	1.09	0.21	β^*	ماشین آلات و تجهیزات
0.007 (0.005)	-0.06* (0.03)	0.006 (0.0005)	0.006* (0.004)	0.06 (0.05)	-0.81 (1.10)	5.92	0.35	β^*	محصولات کانی
0.01 (0.01)	-0.27** (0.12)	0.001 (0.001)	0.002 (0.01)	0.08 (0.18)	-0.49 (3.64)	2.72	0.20	β^*	معدن
0.0001 (0.0002)	0.14* (0.08)	-0.0008 (0.0001)	0.005 (0.005)	0.09 (0.06)	-1.49 (1.26)	4.21	0.30	β^*	مواد غذایی
0.0006 (0.0009)	0.48 (0.35)	0.0004 (0.0007)	-0.01 (0.02)	-0.09 (0.27)	2.27 (5.16)	2.32	0.19	β^*	نفت
-0.21 (0.26)	-0.03 (0.07)	0.01 (0.01)	-0.01 (0.02)	0.02 (0.15)	0.50 (3.40)	2.36	0.32	β^*	
-1.04 (1.0)	0.08 (0.28)	0.05 (0.05)	-0.11 (0.09)	-0.65 (0.60)	17.06 (12.85)	1.93	0.28	β^*	
-0.0007 (0.008)	0.12 (0.13)	0.0005 (0.001)	0.0007 (0.005)	-0.08 (0.11)	2.11 (2.31)	1.64	0.17	β^*	
-0.01 (0.3)	0.23 (0.57)	-0.0007 (0.006)	0.003 (0.02)	-0.26 (0.5)	6.08 (9.82)	1.35	0.14	β^*	
0.006 (0.01)	-0.09 (0.09)	-0.00003 (0.002)	0.02* (0.01)	-0.0003 (0.18)	0.75 (4.24)	1.63	0.29	β^*	
0.004 (0.02)	-0.19 (0.17)	-0.001 (0.005)	0.03 (0.02)	0.24 (0.34)	-4.10 (7.92)	1.57	0.28	β^*	

جدول ۳ میزان، معناداری و جهت تأثیرگذاری ویژگیهای شرکت بر بتای پرشی و پیوسته در صنایع مختلف را به ترتیب با مقدار ضریب، تعداد* و علامت ضریب نشان می‌دهد. برای مثال در صنعت‌های حمل و نقل، خودرو، شیمیابی و قندوшکر اندازه شرکت بر بتای پیوسته تأثیر مستقیم داشته و یا در صنعت‌های قندوشکر و لاستیک و پلاستیک نسبت بدھی (به عنوان یک نماینده اهرم مالی) بر بتای پرشی تأثیر معکوس دارد. لازم به توضیح است که کوچک بودن ضرایب در رگرسیون‌های فوق ناشی از تفاوت مقیاس میان متغیرهای توضیح دهنده و توضیح شونده است. محدوده و اندازه مقادیر متغیر توضیح شونده به شکل قابل ملاحظه‌ای از محدوده و مقادیر متغیرهای توضیح شونده کمتر است که نتیجه قهری آن اندازه کوچکتر ضرایب می‌گردد.

تأثیر ویژگیها بر برتری بتای پرشی صنعت

در بررسی فرضیه ۱ بخش اول، برتری آماری بتای پرشی بر بتای پیوسته نشان داده شد. با توجه به اهمیت کاربردی این نتیجه می‌خواهیم ببینیم که ویژگیهای شرکت چه تأثیری بر روی این برتری داشته‌اند. برای این کار از رگرسیون پروریت استفاده نموده و نتایج آن را در جدول ۴ گزارش کرده‌ایم. شاخص‌های مکفaden و همانن-کوئین به عنوان معیار کیفیت رگرسیون پروریت در ستون‌های سوم و چهارم این جدول آمده است.

جدول ۴: رگرسیون های تأثیر ویژگیهای شرکت بر برتری بتای پرشی به تفکیک صنعت

DR	CR	RoE	RoA	Size	Intercept	HQ	MF	صنعت
-0.0007	-0.08	-0.0004	0.035	0.027	-0.17	1.32	0.003	بانکداری
0.01	-0.57	-0.02	0.24**	0.31**	-6.02**	1.32	0.07	بیمه
0.002	-0.36	0.02	-0.05	-0.07	2.21	1.35	0.03	حمل و نقل
0.005	-0.07	0.0001	0.003	-0.0003	0.43	1.32	0.004	خودرو
-0.03*	0.005	0.002*	-0.009	0.004	0.52	1.25	0.004	دارویی
-0.0002	-0.02	0.008	-0.0007	0.01	-0.10	1.38	0.009	ساختمان
-0.04	-0.001	-0.003	-0.002	0.04	-0.48	1.34	0.004	سرمایه گذاری
0.006	0.02	-0.007	0.008	-0.04	1.71	1.16	0.003	سیمان
0.02	0.03	-0.002**	0.002	-0.01	0.67	1.29	0.006	شیمیابی
0.0004	-0.054	0.0007	0.003	0.01	0.12	1.33	0.004	فلزات
-0.05	0.01	-0.002	-0.002	-0.01	0.91	1.36	0.004	فما
0.01	0.03	0.001	-0.001	-0.06	1.69*	1.31	0.004	قندوشه کر
0.004	-0.12	-0.0008	0.01	0.0007	0.46	1.39	0.007	لاستیک و پلاستیک
-0.01	0.05	-0.001	0.002	0.03	-0.41	1.31	0.006	ماشین آلات و تجهیزات
0.0006	-0.12	-0.0004	0.01**	0.07	-1.08	1.32	0.01	محصولات کانی
0.037	-0.007	0.003	-0.01	-0.02	1.10	1.28	0.005	معدن
0.005	-0.02	0.0003	0.001	0.01	0.12	1.34	0.001	مواد غذایی
-0.01	-0.06	-0.001	0.0005	0.05	-0.60	1.32	0.01	نفت

در اینجا نیز می توان از طریق مقدار ضریب، علامت ضریب و علامت* به میزان، جهت و معناداری تأثیرگذاری ویژگیها بر بتا دست یافت اما تفسیر رگرسیون پروبیت که احتمال متغیر وابسته را توضیح می دهد، کار ساده‌ای نیست. رابطه بین تغییرات متغیر توضیح‌دهنده و احتمال متغیر توضیح شونده، رابطه‌ای خطی معادل ضریب آن نیست. در واقع با یک واحد تغییر در متغیر توضیح‌دهنده (هر ویژگی)، مقدار Z متغیر وابسته به اندازه ضریب تغییر می‌کند و همانطور که می‌دانیم رابطه بین تغییر Z و تغییر احتمال، رابطه‌ای غیرخطی است که نیازمند دانستن مقدار اولیه است. با این حال امکان مقایسه ضرایب کاملاً هموار است. در مجموع می‌توان از مشاهدات جدول ۴ نتیجه گرفت که جز در مواردی محدود، ویژگیهای مورد بررسی نقش چندانی در برتری بتای پرشی بر بتای پیوسته ندارند.

تأثیر ویژگیها بر تهاجمی بودن بتاها در هر صنعت

تهاجمی یا تدافعی بودن سهم یکی از موضوعات مهم در مدیریت پورتفوی محسوب می‌شود و به همین دلیل عوامل تأثیرگذار بر آن نیز مهم است. در اینجا نیز از رگرسیون پروبیت بهره گرفته‌ایم. مطابق نتایج جدول ۵ اندازه بنگاه در اکثر صنعت‌ها بر بتای پیوسته و در بیشتر از نصف صنعت‌ها بر بتای پرشی تأثیر مستقیم دارد. این نتیجه با این دیدگاه که شرکت‌های بزرگ‌تر کم ریسک‌تر هستند، در تضاد بوده و البته با این دیدگاه که شرکت‌های بزرگ‌تر نقش رهبری بازار را ایفا می‌نمایند سازگاری دارد. تأثیرگذاری‌های

مستقیم و معکوس سایر ویژگیها بر تهاجمی بودن سهام در صنعت‌های مختلف نیز با توجه به اقتضای صنایع مختلف قابل تحلیل و تفسیر است.

جدول ۵: رگرسیون‌های تأثیر ویژگیهای شرکت بر تهاجمی بودن سهام صنعت‌ها

<i>DR</i>	<i>CR</i>	<i>RoE</i>	<i>RoA</i>	<i>Size</i>	<i>Intercept</i>	<i>HQ</i>	<i>MF</i>	صنعت - توضیح شونده
0.003	0.0004	-0.01	0.04	-0.005	0.05	1.42	0.01	بانکداری
0.004	0.01	-0.003	0.02	-0.01	0.008	1.42	0.005	
-0.04**	1.29**	0.01	-0.08	-0.03	-0.43	1.38	0.05	
-0.02	0.67	0.005	0.03	-0.06	0.55	1.44	0.02	
0.07	0.10	-0.006	0.035	-0.37	0.32	1.48	0.01	
-0.01	-0.01	0.02*	-0.04	-0.06	1.16	1.46	0.02	
0.001	0.16*	0.0001	0.01	0.24***	-5.28***	1.25	0.07	
0.004	0.11	0.0004	0.007	0.15***	-3.47***	1.33	0.04	
-0.002	-0.1*	-0.0008	0.003	0.03	-1.08	1.30	0.01	
-0.001	-0.08	-0.0007	-0.004	-0.04	0.77	1.33	0.01	
0.01	-0.04	0.002	-0.001	0.38***	-7.98***	1.27	0.09	حمل و نقل
-0.01	-0.05	0.002	0.0005	0.23***	-4.94***	1.35	0.04	
-0.17	0.002	-0.001	-0.005	0.16***	-3.58***	1.37	0.03	
-0.17	-0.0001	0.005	-0.01	0.10***	-2.34***	1.38	0.01	
0.04	0.26**	0.003	-0.01	0.21***	-4.98***	1.30	0.02	
0.04	0.04	0.002	-0.01	0.08	-1.93	1.37	0.006	
0.04**	0.19***	0.001	-0.01**	0.15***	-3.83***	1.31	0.05	
0.04	0.10*	0.0005	-0.006	0.05**	-1.53***	1.35	0.008	
0.001	-0.05	0.001*	0.0002	0.10***	-2.16***	1.37	0.02	
0.001	-0.15*	0.0008	0.009	0.05**	-1.08**	1.38	0.02	
-0.03	0.27*	0.004	-0.05***	-0.03	0.92	1.39	0.05	ساختمان
-0.02	0.11	0.001	-0.02	-0.06*	1.53*	1.43	0.02	
0.01	0.39*	-0.0003	0.008	0.18***	-4.58***	1.28	0.05	
0.002	0.09	-0.001	0.01	0.14**	-3.23***	1.32	0.02	
0.04**	0.62**	0.003	-0.02*	0.20***	-5.34***	1.28	0.06	
0.03	0.38	0.002	-0.0001	0.06	-2.39*	1.36	0.03	
-0.01	0.10	-0.001	-0.004	0.15***	-3.53***	1.26	0.02	
-0.02	0.09	-0.002	-0.004	0.07*	-1.81**	1.34	0.008	
0.002	-0.10	0.0001	0.02***	0.11**	-2.63**	1.26	0.03	
0.001	-0.15	-0.0002	0.01***	0.09*	-2.01**	1.31	0.02	
-0.80***	-0.027	0.04**	-0.06**	0.06*	-0.69	1.38	0.04	معدن
-0.10	-0.01	0.007	-0.01	-0.02	0.67	1.45	0.007	
0.003	0.38***	0.0007	-0.003	0.11***	-3.11***	1.27	0.03	
0.006	0.19*	0.002	-0.01**	0.02	-0.93	1.34	0.01	
								مواد غذایی

صنعت - توضیح شونده								
DR	CR	RoE	RoA	Size	Intercept	HQ	MF	
0.003	-0.04	0.001	-0.001	0.19***	-4.33***	1.39	0.04	$\text{Agg } \beta^*$
-0.01	-0.05	-0.001	0.006	0.11*	-2.63*	1.43	0.02	$\text{Agg } \beta^*$

تأثیر ویژگیها بر انحراف از بتاهای صنعت

همانطور که در نتایج بخش اول به صورت آماری و نموداری ملاحظه نمودیم، هر صنعت علاوه بر اینکه میانگین بتای متمایز و غالباً به لحاظ آماری متفاوتی دارد، پراکندگی‌های بتای متفاوتی هم دارد. به عبارت دیگر میزان همگرایی بتاهای در صنعت‌های مختلف به بتای میانگین صنعت متفاوت است. بدیهی است که این موضوع در دقت تصمیم‌گیری‌های مختلفی که نیازمند استفاده از بتای صنعت است (برای مثال تصمیم‌گیری در مورد مدیریت پورتفوی یا محاسبه هزینه سرمایه)، مؤثر است. بنابراین برای ما مهم است که بدانیم چه عواملی موجب انحراف بتای شرکت از بتای صنعت می‌گردد. برای این کار هم از روش رگرسیون پروبیت استفاده کردیم. به این صورت که یک بودن متغیر وابسته نشانده‌نده انحراف مشتبث بتای سهم نسبت به بتای صنعت و صفر بودن آن نشانده‌نده منفی بودن انحراف است.

جدول ۶: رگرسیون‌های تأثیر ویژگیها شرکت بر انحراف بتاهای سهام از بتاهای صنعت

صنعت - توضیح شونده								
DR	CR	RoE	RoA	Size	Intercept	HQ	MF	
0.006	0.03	-0.01*	0.04	-0.02	0.32	1.40	0.01	β^*_{dev}
0.007	0.05	-0.002	0.03	-0.002	-0.11	1.43	0.005	β^*_{dev}
-0.03**	1.26***	0.007	-0.03	-0.001	-1.12	1.40	0.04	β^*_{dev}
-0.02	0.80	0.005	0.03	0.11	-3.14	1.45	0.03	β^*_{dev}
0.04	-0.10	0.002	0.01	-0.03	0.31	1.43	0.01	β^*_{dev}
-0.02	-0.008	0.02	-0.04	-0.05	0.75	1.43	0.03	β^*_{dev}
0.001	0.15*	0.0002	0.01	0.23***	-5.19***	1.26	0.07	β^*_{dev}
0.005	0.08	0.0004	0.01	0.16	-3.44	1.35	0.04	β^*_{dev}
0.01	-0.09*	-0.001	0.005	0.06	-1.47	1.36	0.01	β^*_{dev}
-0.001	-0.08	-0.0008	0.004	-0.05	0.77	1.33	0.01	β^*_{dev}
0.01	-0.04	0.002	-0.001	0.38***	-8.12***	1.27	0.09	β^*_{dev}
-0.002	-0.07	-0.001	0.006	0.24	-4.76	1.37	0.04	β^*_{dev}
-0.13	0.002*	-0.002	-0.003	0.18***	-3.94***	1.37	0.03	β^*_{dev}
-0.02	0.002	-0.006	-0.004	0.13	-2.60	1.40	0.02	β^*_{dev}
0.04	0.30**	0.007	-0.03*	0.20***	-4.73***	1.32	0.02	β^*_{dev}
0.06	0.13	0.007	-0.02	-0.02	-0.17	1.29	0.01	β^*_{dev}
0.05**	0.17***	0.002	-0.01**	0.17***	-3.99***	1.32	0.06	β^*_{dev}
0.04	0.08	0.0008	-0.008	0.09	-2.12	1.38	0.02	β^*_{dev}
0.0009	-0.11	0.0002	0.002	0.09***	-1.90***	1.37	0.02	β^*_{dev}

۵۱.

بررسی ریسک سیستماتیک صنعت در بازار سهام براساس رویکرد بتای پرشی

DR	CR	RoE	RoA	Size	Intercept	HQ	MF	صنعت - توضیح شونده
0.004	-0.16	0.002	0.009	0.02	-0.62	1.34	0.02	β^z_{dev}
-0.02	0.20	0.004	-0.05***	-0.06*	1.42	1.38	0.05	β^z_{dev}
0.02	0.01	0.0001	-0.01	-0.07	1.41	1.42	0.02	β^z_{dev}
0.01	0.37	-0.0004	0.008	0.18***	-4.49***	1.25	0.05	β^z_{dev}
-0.005	-0.13	-0.003	0.02	0.05	-1.62	1.14	0.02	β^z_{dev}
0.05**	0.42	0.004*	-0.003	0.23***	-5.69***	1.30	0.10	β^z_{dev}
0.03	0.41	0.003	-0.001	0.08	-2.76	1.34	0.04	β^z_{dev}
-0.01	0.06	-0.001	0.001	0.14***	-3.21***	1.36	0.02	β^z_{dev}
-0.01	0.08	-0.001	-0.003	0.08	-1.86	1.38	0.007	β^z_{dev}
0.001	-0.22*	-0.0001	0.03***	0.14***	-3.04***	1.31	0.05	β^z_{dev}
0.002	-0.21	-0.00003	0.02	0.12	-2.54	1.32	0.04	β^z_{dev}
-0.61**	-0.02	0.05**	-0.08**	0.03	-0.54	1.38	0.03	β^z_{dev}
-0.31	-0.02	0.04	-0.05	-0.06	0.95	1.22	0.02	β^z_{dev}
0.002	0.37***	0.0009	-0.01	0.14***	- 3.39 ***	1.33	0.04	β^z_{dev}
0.006	0.19	0.003	-0.02	0.02	-0.96	1.32	0.01	β^z_{dev}
-0.03	-0.005	-0.005	0.001	0.23***	-5.27***	1.38	0.05	β^z_{dev}
-0.02	-0.07	-0.001	0.006	0.08	-1.92	1.43	0.02	β^z_{dev}

مشاهده نتایج گزارش شده در جدول ۶ نتایج مختلفی را نشان می‌دهد که غالباً باید با توجه به مقضیات صنعت مربوطه تفسیر شوند. با این حال برخی نتایج عمومی نیز قابل استنباط است. برای مثال اندازه شرکت در اکثر صنایع به عنوان عاملی تأثیرگذار بر انحراف بتای پیوسته شرکت از بتای پیوسته صنعت می‌باشد اما در هیچ صنعتی اندازه شرکت بر انحراف بتای پرشی تأثیرگذار نیست. به همین ترتیب با وجود تأثیرگذاری موردنی ویژگیها بر انحراف از بتای پیوسته صنعت، در هیچ موردنی ویژگیها بر انحراف از بتای پرشی صنعت تأثیرگذار نبوده‌اند. به عبارت دیگر می‌توان گفت که انحراف از بتای پرشی صنعت تابعی از ویژگیهای موردن بررسی نمی‌نماید.

نتیجه گیری و پیشنهادها

در این مقاله با توجه به اهمیت و کاربردهای متعدد بتای صنعت در قیمتگذاری‌ها، محاسبات هزینه سرمایه، مدیریت پرتفوی و فرایندهای مدیریت ریسک و با توجه به نتایج مطالعات اخیر در مورد کارایی قابل ملاحظه مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک بازار، بر بتای پرشی صنعت و بتای پیوسته صنعت تمرکز نمودیم و در نتیجه به شناخت بهتری نسبت به ویژگیهای بتاهای پرشی و پیوسته صنعت و عوامل تأثیرگذار بر آنها دست یافتیم. به نظر نگارندگان استفاده از مدل پرشی-پیوسته قیمتگذاری ریسک می‌تواند فرصت‌ها و قابلیت‌های بهتری را در کاربردهای متعدد حوزه مالی شرکتی فراهم نماید. همچنین فرصت‌های تحقیقاتی متعددی در حوزه این مدل عاملی جدید لازم به نظر می‌رسد. مشخصاً

لازم است همانند رویکرد متدالول تحقیق در حوزه بتای صنعت، بر روی هر یک از صنعت‌های مهم، به صورت تحقیقاتی مستقل تمرکز شده و بتای پیوسته و بتای پرشی صنعت مورد مطالعه قرار گیرد. علاوه بر این مطالعات سری زمانی و مطالعه عوامل تأثیرگذار طی زمان بر دینامیک فیمابین داراییهای فعال در هر صنعت و عوامل ریسک ضروری می‌باشد. بررسی تأثیر متغیرهای خارج از شرکت و صنعت و متغیرهای اقتصاد کلان نیز یکی از حوزه‌های جذاب تحقیق اجزاء پیوسته و پرشی ریسک سیستماتیک به نظر می‌رسد.

فهرست منابع

۱. احمدپور، احمد و غلامی جمکرانی، رضا، (۱۳۸۴). "بررسی رابطه اطلاعات حسابداری و ریسک بازار"، *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، دوره ۲۲، شماره ۲، صص ۱۸-۳۰.
۲. اسلامی بیدگلی، غلامرضا و جولا، جعفر، (۱۳۸۸)، "بررسی رابطه ساختار سرمایه با ریسک سیستماتیک شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، *فصلنامه بورس اوراق بهادار*، سال ۲، شماره ۸، صص ۹۱-۱۱۴.
۳. اسلامی بیدگلی، غلامرضا و خجسته، محمدعلی، (۱۳۸۸)، "ارتقای تبیین بازده مورد انتظار مدل سه عامل فاما و فرنچ با استفاده از بهره‌وری سرمایه"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، انجمن حسابداری ایران، سال اول، شماره ۱، صص ۵۰-۷۳.
۴. انصاری، عبدالمهدي، یوسف زاده، نسرین و زارع، زهرا، (۱۳۹۴)، "بررسی همزمان عوامل مؤثر بر ساختار سرمایه و بازده سهام در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، انجمن حسابداری ایران، سال هفتم، شماره ۲۵، صص ۱۲-۲۷.
۵. ایزدی نیا، ناصر و رحیمی دستجردی، محسن، (۱۳۸۸)، "تأثیر ساختار سرمایه بر نرخ بازده سهام و درآمد هر سهم"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، انجمن حسابداری ایران، سال اول، شماره ۳، صص ۱۶۱-۱۳۶.
۶. خانی، عبدالله و قجاوند، زیبا، (۱۳۹۳)، "بررسی تأثیر متغیرهای حسابداری و بازار عدم تقارن اطلاعاتی بر هزینه سرمایه سهام عادی"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، انجمن حسابداری ایران، سال ششم، شماره ۲۱، صص ۶۸-۸۵.
۷. سینایی، حسنعلی و خرم، اسماعیل، (۱۳۸۳)، "بررسی رابطه اهرم مالی با ریسک سیستماتیک سهام عادی شرکتهای سهام عام در ایران"، *تحقیقات مالی*، دوره ۶، شماره ۲، صص ۱۰۷-۱۲۱.
۸. رحمانی، علی، پیکارجو، کامبیز و عزیزی، منصوره، (۱۳۹۳)، "رابطه بتای بازار سهام با متغیرهای کلان اقتصادی و اطلاعات حسابداری"، *فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری*، سال ۳، شماره ۱۰، صص ۴۷-۶۶.

۹. مقدم، عبدالکریم و واحدمقدم، حسین، (۱۳۹۵)، "بررسی تأثیر نوسانات قیمت نفت بر بازده غیرعادی سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، انجمن حسابداری ایران، سال هشتم، شماره ۲۹، صص ۴۱-۲۲.
۱۰. نوروزبگی، ابراهیم ، ثقفی، علی و مرادزاده فرد، مهدی، (۱۳۹۱)، "اندازه گیری ریسک مبتنی بر متغیرهای بنیادی و بررسی رابطه آن با صرف ریسک و بازده سهام"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، انجمن حسابداری ایران، سال چهارم، شماره ۱۶، صص ۳۸-۶۱.
11. Aït-Sahalia, Y., & Jacod, J., (2009), "Testing for jumps in a discretely observed process", *The Annals of Statistics*, 184-222.
12. Aït-Sahalia, Y., & Jacod, J. (2012). "Analyzing the spectrum of asset returns: Jump and volatility components in high frequency data". *Journal of Economic Literature*, 50(4), 1007-1050.
13. Alexeev, V., Dungey, M., & Yao, W. (2017). "Time-varying continuous and jump betas: The role of firm characteristics and periods of stress". *Journal of Empirical Finance*, 40, 1-19.
14. Amiri, A. A., & FadaeiNejad, M. E. (2017). "Time-varying modelling of systematic risk: using high-frequency characterization of Tehran stock exchange". *International Journal of Finance and Managerial Accounting*, 2 (4), 47-61.
15. Andersen, T. G., Bollerslev, T., & Diebold, F. X. (2007). "Roughing it up: Including jump components in the measurement, modeling, and forecasting of return volatility". *The Review of Economics and Statistics*, 89(4), 701-720.
16. Andersen, T. G., Bollerslev, T., Diebold, F. X., & Wu, G. (2006). "Realized beta: Persistence and predictability Econometric Analysis of Financial and Economic Time Series" (pp. 1-39): Emerald Group Publishing Limited.
17. Barndorff-Nielsen, O. E., & Shephard, N. (2006). "Econometrics of testing for jumps in financial economics using bipower variation". *Journal of financial Econometrics*, 4(1), 1-30.
18. Barndorff Nielsen, O. E., & Shephard, N. (2004). "Econometric analysis of realized covariation: High frequency based covariance, regression, and correlation in financial economics". *Econometrica*, 72(3), 885-925.
19. Black, F., & Scholes, M. (1973). "The pricing of options and corporate liabilities". *Journal of political Economy*, 81(3), 637-654.
20. Bollerslev, T., Law, T. H., & Tauchen, G. (2008). "Risk, jumps, and diversification". *Journal of Econometrics*, 144(1), 234-256.
21. Bollerslev, T., Li, S. Z., & Todorov, V. (2016). "Roughing up beta: Continuous versus discontinuous betas and the cross section of expected stock returns". *Journal of financial economics*, 120(3), 464-490.
22. Brooks, R. D., Faff, R. W., & McKenzie, M. D. (1998). "Time varying beta risk of Australian industry portfolios: A comparison of modelling techniques". *Australian journal of management*, 23(1), 1-22.
23. Chen, M.-H. (2013). "Risk determinants of China's hotel industry". *Tourism Economics*, 19(1), 77-99.

-
24. Chiarella, C., Dieci, R., & He, X.-Z. (2013). "Time-varying beta: a boundedly rational equilibrium approach". **Journal of Evolutionary Economics**, 23(3), 609-639.
25. di Biase, P., & Elisabetta, D. A. (2012). "The determinants of systematic risk in the Italian banking system: A cross-sectional time series analysis". **International Journal of Economics and Finance**, 4(11), 152.
26. Dungey, M., McKenzie, M., & Smith, L. V. (2009). "Empirical evidence on jumps in the term structure of the US Treasury market". **Journal of Empirical Finance**, 16(3), 430-445.
27. Dungey, M., & Yao, W. (2013). Continuous and Jump Betas: Firm and Industry Level Evidence.
28. Fama, E. F., & French, K. R. (1995). "Size and book to market factors in earnings and returns". **The Journal of Finance**, 50(1), 131-155.
29. Fama, E. F., & French, K. R. (1997). "Industry costs of equity". **Journal of financial economics**, 43(2), 153-193.
30. Gu, Z., & Kim, H. (2002). "Determinants of restaurant systematic risk: A reexamination". **The Journal of Hospitality Financial Management**, 10(1), 1-13.
31. Hanousek, J., & Novotný, J. (2012). "Price jumps in Visegrad-country stock markets: An empirical analysis". **Emerging Markets Review**, 13(2), 184-201.
32. Henkel, S. J., Martin, J. S., & Nardari, F. (2011). "Time-varying short-horizon predictability". **Journal of financial economics**, 99(3), 560-580.
33. Huang, X., & Tauchen, G. (2005). "The relative contribution of jumps to total price variance". **Journal of financial Econometrics**, 3(4), 456-499.
34. Jo, H., & Na, H. (2012). "Does CSR reduce firm risk? Evidence from controversial industry sectors". **Journal of Business Ethics**, 110(4), 441-456.
35. Kaplan, P. D., & Peterson, J. D. (1998). "Full-information industry betas". **Financial Management**, 85-93.
36. Kavussanos, M. G., & Marcoulis, S. N. (1998). "Beta comparisons across industries—a water transportation industry perspective". **Maritime Policy and Management**, 25(2), 175-184.
37. Kumar, V., Aleemi, A. R., & Ali, A. (2015). "The Determinants of Systematic Risk: Empirical Evidence From Pakistan's Banking Sector". **Global Management Journal for Academic & Corporate Studies**, 5(1), 146.
38. Lee, J.-S., & Jang, S. S. (2007). "The systematic-risk determinants of the US airline industry". **Tourism Management**, 28(2), 434-442.
39. Lee, S. S., & Mykland, P. A. (2008). "Jumps in financial markets: A new nonparametric test and jump dynamics". **Review of Financial Studies**, 21(6), 2535-2563.
40. Lee, W. S., Moon, J., Lee, S., & Kerstetter, D. (2015). "Determinants of systematic risk in the online travel agency industry". **Tourism Economics**, 21(2), 341-355.
41. Liao, Y., Anderson, H. M., & Vahid, F. (2010). "Do Jumps Matter?: Forecasting Multivariate Realized Volatility Allowing for Common Jumps" Australian National University,[College of Business & Economics].

42. Mancini, C. (2009). "Non parametric Threshold Estimation for Models with Stochastic Diffusion Coefficient and Jumps". **Scandinavian Journal of Statistics**, 36(2), 270-296.
43. Merton, R. C. (1976). "Option pricing when underlying stock returns are discontinuous". **Journal of financial economics**, 3(1-2), 125-144.
44. Noureldin, D., Shephard, N., & Sheppard, K. (2012). "Multivariate high frequency based volatility (HEAVY) models". **Journal of Applied Econometrics**, 27(6), 907-933.
45. Patton, A. J., & Verardo, M. (2012). "Does beta move with news? Firm-specific information flows and learning about profitability". **Review of Financial Studies**, 25(9), 2789-2839.
46. Reeves, J. J., & Wu, H. (2013). "Constant versus Time Varying Beta Models: Further Forecast Evaluation". **Journal of Forecasting**, 32(3), 256-266.
47. Sayed, M., Dungey, M., & Yao, W. (2015). High frequency characterization of Indian banking stocks.
48. Todorov, V., & Bollerslev, T. (2010). "Jumps and betas: A new framework for disentangling and estimating systematic risks". 157(2), 220-235.
49. Zhou, H., & Zhu, J. Q. (2012). "An empirical examination of jump risk in asset pricing and volatility forecasting in China's equity and bond markets". **Pacific-Basin Finance Journal**, 20(5), 857-880.

سایت رسمی www.iaaaaar.com

تلفکس ۰۳۱۴۴۷۰۵ - ۰۳۱۴۴۹۷۵

پست الکترونیک iranianiaa@yahoo.com

سایت انجمن حسابداری ایران www.iranianaa.com

Industry Systematic Risk in Stock Market According to Jump Beta

Mohammad E. Fadaei Nejad (PhD)¹

Associate professor of Finance, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

GholamHossein Assadi (PhD)²

Associate professor of Finance, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Ali Askarinejad Amiri³©

PhD candidate of Finance, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

(Received: 14 March 2017; Accepted: 30 August 2017)

Industry beta has great role and applications in corporate finance such as equity cost, assets pricing, services pricing, portfolio management and risk management procedures. Here we propose jump-continuous pricing model as an efficient factor model for abovementioned applications, then scrutinizing industry jump beta and industry continuous beta according the model. Consequently, supremacy of jump beta on continuous beta in all studied industries is resulted. Moreover, descriptive and statistical recognition about the stance of industries jump and continuous beta achieved. Subsequently, effect of company characteristics on industry betas studied using panel data regressions, and then their effect on jump beta supremacy studied by probit regression. Company characteristics influence on betas aggressiveness and finally their effect on beta's deviation from industries beta were investigated. Along with some general results about most of industries, like firm's size effect on both betas aggressiveness and its effect on deviation from industry continuous beta, we gather some results about some industries, which should be interpreted by based on the industries circumstances.

Keywords: Industry Beta, Jump Beta, Systematic Risk, Risk Pricing Model.

¹ m-fadaei@sbu.ac.ir

² h-assadi@sbu.ac.ir

³ ali.ask.amiri@gmail.com ©(Corresponding Author)